

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

สังคมไทยในปัจจุบันเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการศึกษา ทำให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนและวางแผนพัฒนาประเทศ ได้อัญเชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางในการพัฒนาและบริหารประเทศควบคู่ไปกับกระบวนการพัฒนาแบบบูรณาการ เป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ต่อมาจนถึงระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ประเทศไทยยังคงเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายบริบท ทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัด ต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคน และระบบให้สามารถปรับตัวพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต แสวงหาประโยชน์อย่างรู้เท่าทัน โลกาภิวัตน์และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วนตาม “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549 : 8) โดยเฉพาะการดำเนินขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา เนื่องจาก การศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาสังคมและการพัฒนาประเทศ ดังนั้นทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติจึงได้กำหนดแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 โดยน้อมนำ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญาพื้นฐานในการกำหนดแผนการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 12) โดยปัจจุบันประเทศไทยเราใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) คนไทยนำไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัว ชุมชน สังคม จนถึงระดับประเทศ ซึ่งได้มีส่วนเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน และช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. 2545 และ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลและเหมาะสม กับแต่ละระดับการศึกษา โดยเน้นความสำคัญทั้งความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ ซึ่งสมรรถนะสำคัญมี 5 ประการคือ (1) ความสามารถในการสื่อสาร (2) ความสามารถในการคิด (3) ความสามารถในการ

แก้ปัญหา (4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ คือ (1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (2) ซื่อสัตย์สุจริต (3) มีวินัย (4) ใฝ่เรียนรู้ (5) อยู่อย่างพอเพียง (6) มุ่งมั่นในการทำงาน (7) รักความเป็นไทย (8) มีจิตสาธารณะโดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้คุณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 3)

สำหรับการศึกษาในยุคปัจจุบัน ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณนับเป็นสมรรถนะสำคัญหนึ่งที่ต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน เพราะมีความสำคัญมาก ดังที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2535 : 191) ทรงมีพระราชดำรัสไว้ ความว่า “การคิดอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยให้เด็กสามารถใช้เหตุผลในการตัดสินใจได้อย่างกว้างขวาง และสามารถพัฒนาตนเองให้มีคุณสมบัติตามความต้องการของสังคม เพราะถ้าเด็กไม่มีความสามารถในการใช้เหตุผลแล้วพัฒนาการด้านการคิด อารมณ์ ตลอดจนจริยธรรมและคุณธรรมที่สังคมต้องการจะเป็นไปอย่างไม่สมบูรณ์ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณนี้จะส่งผลให้เด็กเป็นคนช่างคิด คิดอย่างรอบคอบ ตัดสินใจได้ถูกต้อง และเติบโตขึ้นเป็นคนดี มีคุณภาพ สร้างความเจริญที่มั่นคงให้แก่ตนเองและบ้านเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ” ดังนั้นการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน จึงมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (สุริรัตน์ ไชยสุริยา. 2543 : 9)

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่ง คือ “อยู่อย่างพอเพียง” หรืออาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “การใช้ชีวิตแบบพอเพียง” โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะดังกล่าว เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทย ซึ่งคำว่า “อยู่อย่างพอเพียง” นี้เป็นคำที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. 2550 : 6)

การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา และวัฒนธรรมจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยกาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น อดกลั้น ขอมอบในด้านความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ปรับใช้ในการดำรงชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ

และสังคมโลก ฉะนั้น ในการทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก จึงเป็นบทบาทสำคัญของครูสังคมศึกษาฯ ที่จะให้ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการต่างๆ รวมถึงปลูกฝังและพัฒนาคุณลักษณะการใช้ชีวิตแบบพอเพียง ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเพื่อให้สามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับสังคมในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก ประกอบกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนด “ความพอเพียง” ไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ อย่างชัดเจน ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรฐาน ส 3.1 ของสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ว่า “เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ” (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 3)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้น มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับการใช้ชีวิตแบบพอเพียง ดังที่คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงกล่าวไว้ สถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยมีแนวทางดำเนินการที่สำคัญคือ เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิเคราะห์ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหา ฯลฯ ที่เริ่มจากชีวิตประจำวัน และเชื่อมโยงสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และระดับโลก เน้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นอย่างมีส่วนร่วม วิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวอย่างเป็นเหตุเป็นผล รอบคอบ เน้นการปฏิบัติจริงทั้งในสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. 2550 : 7)

แม้ว่าหน่วยงานสถานศึกษาจะเห็นความสำคัญของการคิด แต่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในปัจจุบันไม่ได้มีการเน้นพัฒนาความสามารถในการคิดแก่ผู้เรียนเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินสถานศึกษาจำนวน 7,273 แห่ง ที่ผ่านการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่า มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีเพียงร้อยละ 18.12 ที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ เมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ พบว่า ความสามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดีข้อเสียความถูกต้อง ระบุสาเหตุผลค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหา และตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำมาก (ร้อยละ 18.74) ซึ่งเป็นมาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนที่ควรปรับปรุงและพัฒนา ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาด้านการคิดจึงนับเป็นเรื่องสำคัญที่จำเป็นต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนาอย่างจริงจัง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2549 : 3)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาได้พยายามศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาและพบว่า การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นนวัตกรรมหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้เนื่องจากมีข้อดีคือ การใช้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจนนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ เน้นหลักการของการมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนและนักเรียนในลักษณะที่ผู้สอนทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและช่วยเหลือ เมื่อผู้เรียนต้องการ กระบวนการเรียน การสอนยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ มาสนับสนุน เช่น การให้แรงเสริม การเรียนตามระดับชั้น การถ่ายโยง การเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ให้เป็นอย่างดี (พลกฤษ ดันติยานุกุล. 2547 : 5)

จากปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้ศึกษาต้องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ชีวิตแบบพอเพียงอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ชุมชนริมน้ำจันทบูร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถการวิเคราะห์ที่สูงขึ้นอันจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ชีวิตแบบพอเพียงอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ชุมชนริมน้ำจันทบูร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ชีวิตแบบพอเพียงอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ชุมชนริมน้ำจันทบูร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์
3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ชีวิตแบบพอเพียงอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ชุมชนริมน้ำจันทบูร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้ นำไปเป็นแนวทางการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ชีวิตแบบพอเพียงอย่างมีวิจารณญาณ อันจะเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนที่จะนำไปใช้กิจกรรมการเรียนการสอน ในหน่วยอื่นๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ชุมชนริมน้ำจันทบูร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ ตอน วิถีชีวิตการเป็นอยู่ดั้งเดิม

2. กลุ่มเป้าหมาย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จันทบุรี ปีการศึกษา 2557 จำนวน 8 ห้องเรียน รวมนักเรียน 365 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จันทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวนนักเรียน 34 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

3. ด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น คือ

การสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง ชุมชนริมน้ำจันทบูร

3.2 ตัวแปรตาม คือ

3.2.1 ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ชีวิตแบบพอเพียงอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ชุมชนริมน้ำจันทบูร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์

3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ชีวิตแบบพอเพียงอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ชุมชนริมน้ำจันทบูร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์

3.2.2 เพื่อศึกษาการวัดเจตคติต่อการเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ชีวิตแบบพอเพียงอย่างมีวิจารณญาณเรื่อง ชุมชนริมน้ำจันทบูร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดกิจกรรม หมายถึง นวัตกรรมทางการศึกษาที่ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นชุดของสื่อประสม มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเรื่องที่จะสอน มีการวางแผนอย่างเป็น

ระบบ ทั้งด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและการใช้สื่อ ตลอดจนการวัดและประเมินผล โดยจัดไว้เป็นชุด ๆ เพื่อให้ครูผู้สอนใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ชุมชนริมน้ำจันทบูร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นเนื้อหา จังหวัดจันทบุรี ตอน วิถีชีวิตการเป็นอยู่ดั้งเดิม

3. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม หมายถึง ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ของนักเรียนที่ทำ แบบทดสอบระหว่างเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามเกณฑ์ที่ระดับ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนได้จากแบบทดสอบระหว่างเรียน ของนักเรียนที่เรียน คิดเป็นเฉลี่ยร้อยละไม่ต่ำกว่า 80 ของคะแนนทั้งหมด

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียน คิดเป็นเฉลี่ยร้อยละไม่ต่ำกว่า 80 ของคะแนนทั้งหมด

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง ชุมชนริมน้ำจันทบูร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2

5. การใช้ชีวิตแบบพอเพียงอย่างมีวิจารณ์ญาณ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงการดำเนิน ชีวิตอย่างพอประมาณ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี รู้จักตนในการไตร่ตรองคุณค่าที่แท้จริงของสิ่งนั้น เพื่อที่ จะนำไปสู่การตัดสินใจหรือแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

6. ผู้ที่ใช้ชีวิตแบบพอเพียง หมายถึง ผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

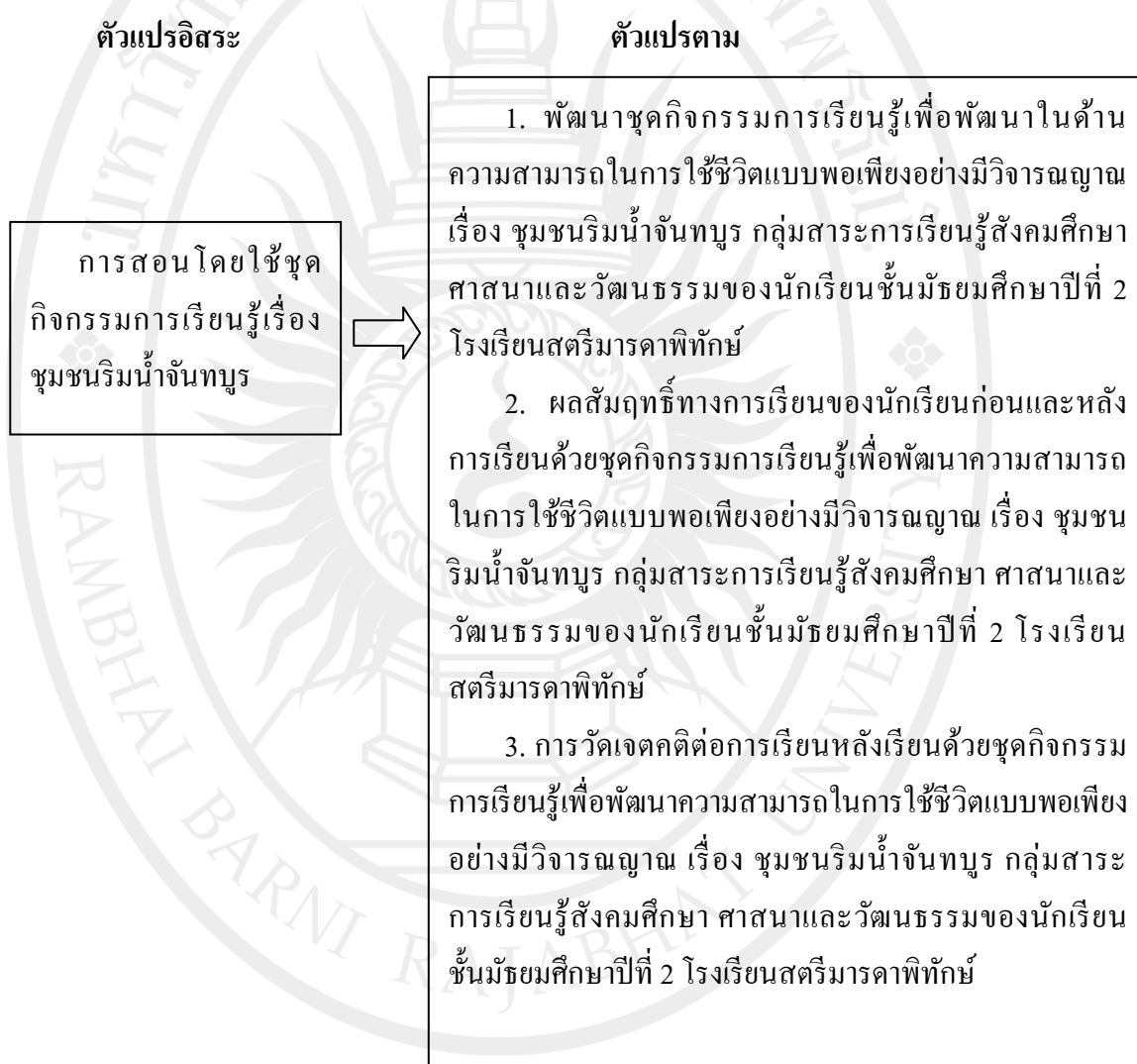
7. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้อง เป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

8. เจตคติต่อการเรียน เรื่อง ชุมชนริมน้ำจันทบูร หมายถึง ความรู้สึกความคิดเห็นของ นักเรียนต่อการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ชุมชนริมน้ำจันทบูร ซึ่งวัดได้จากแบบวัดเจตคติต่อการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

9. การพัฒนาหลักสูตร โดยเน้นการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น/ชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วม ของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดการเรียนการสอน สร้างความตระหนักในคุณค่า ของภูมิปัญญาท้องถิ่นกับผู้เรียน เกิดความรักความหวงแหนภูมิปัญญาที่มีการสืบทอดต่อ ๆ กันมา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจรรณญาณและการใช้ชีวิตแบบพอเพียง เรื่อง ชุมชนริมน้ำจันทบูร กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ชีวิตแบบพอเพียงอย่างมีวิจรรณญาณ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. นักเรียนที่เรียนโดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ชีวิตแบบพอเพียงอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ชุมชนริมน้ำจันทบูร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. เพื่อศึกษาการวัดเจตคติต่อการเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ชีวิตแบบพอเพียงอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ชุมชนริมน้ำจันทบูร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี